

Krigsfod, som Tilfældet er, idet den anvender en saa usforholdsmæssig Del af Statsindtægterne til Forvarsvesenets Vedligeholdelse og Fremme. Men vi Andre, som ikke tro, at det er heldigt for vort Land at gaa frem i den Retning, som Regjeringen med Hensyn til dette Spørgsmaal gaar, kunne ikke Andet end finde, at Tiden dog nu maatte være kommen, naar der ikke er finansielle Vanskeligheder tilstede, til at blive fri for denne Skat. Det forekommer mig altsaa, at det netop er et gunstigt Dieblis til nu at lempe paa disse Skatter, og at man navnlig kunde affasse Krigstoldskatten og dernæst de Indtægter, som komme fra Stempelintraderne. Man har jo tilveiebragt Balancen i dette Budget derved, at man benytter henimod 1 Million (c. 937,000 Rd.) mindre af de Midler, som man tager af vor Beholdning til de Udgifter, hvorved man skaffer sig andre Statsaktiver. Det forekommer mig, at, naar man er i den Nødvendighed, som jeg erkjender, at maatte udvide Jernbanenettet, saa er det naturligt, at man tager Pengene dertil af den Beholdning, der er tilstede, idet man faar et Aktiv derfor, som, om det end ikke i Dieblisset giver fuld Rente, saa dog ligefrem giver en Del af Renten, som gaar tabt ved Salget af andre Aktiver, men som paa den anden Side i en væsentlig Grad gæner Landets Opkomst og sætter Befolkningen i Stand til paa anden Maade at udrede Bidrag til Statens Nødenheder. Man kunde da rigelig dække Savnet af de Indtægter, som man paaregner af Krigstoldskatten, der er anslaaet til 919,000 Rd., og af Stempelintraderne, idet Netto deraf er 854,000 Rd., og oven i Kjøbet har man da den Fordel at forsaaene Borgerne for at udrede Forskjellen mellem Netto- og Bruttoindtagten ved Stempelbeskatningen. Det ærede Medlem fremsillede vor finansielle Tilstand som saa særdeles gunstig, at han kom til det bestemte Resultat, at der ikke behøvedes nogen fast Indtægtsstat, og at man, hvis der et enkelt Aar skulde være en Underbalance, da kunde dække denne af vor Beholdning. (Ankjer: Nei, det sagde jeg ikke.) Ja, skulde jeg have taget feil deri, beder jeg det undskyldt. (Ankjer: Jeg sagde, at det skulde dækkes ved en Indkomststat.) Ja, maaste det ærede Medlem vil finde sig i en saadan for et enkelt Aar; men har han da glemt, at vi, saa længe vi have den nuværende Regjering, ikke have Udfigt til at faae nogen Lempelse af nogen Betydning eller i alt Fald Affastelse af de indirekte Skatter, med mindre vi i Stedet derfor faae en anden fast Stat; det er netop den Fordring, Regjeringen har stillet, at det skal være en fast Stat. Naar det ærede Medlem ikke vil have en fast Indkomststat, vil han altsaa ikke bruge det eneste Middel, der er til at skaffe os en Lettelse i de indirekte Skatter, saalænge den nuværende Regjering er ved Roret. — Jeg skal dernæst sige

et Par Ord om nogle enkelte Punkter, som det ærede Medlem drog frem, ihvorvel det jo ikke er ganske i sin Orden, at man her ved Finantslovens første Behandling fremdrager Sligt uden som Momenter, der skulle gaa ud paa at kritisere de Principer, der ligge til Grund for det foreliggende Finantslovsforslag. Der forekommer i det ærede Medlems Udtalelser blandt Andet en Omtale af den botaniske Have og Universitetets Forhold til den, hvorom det ærede Medlem bebudede Ændringsforslag, idet han bemærkede, at man ikke skulde lade Universitetet bære Udgifterne ved den botaniske Have. Det ærede Medlem sagde da ogsaa, at han ikke troede, at der var Nogen her, der vilde Universitetet tillivs, og deri tror jeg, at han har fuldstændig Ret. Jeg tror ikke, at man behøver at omtale dette videre. Der er vistnok i vort Land en saadan Erkjendelse af Nødvendigheden af den fri Granskning paa ethvert aandeligt Omraade, at jeg ikke kjender nogen saa grov Materialist, at han skulde ville negte Universitetet Midler til at udøve sin for det hele Samfund gaunbringende Virksomhed, — jeg siger: gaunbringende, naar Studierne indrettes saaledes, som de bør, idet der tages mere Hensyn til Samsundet, saaledes som det nu er, end det for Dieblisset synes at være Tilfældet, efter som man ikke ganske er kommen bort fra at lade Universitetet for en stor Del være en Embedsmandsskole. Det ærede Medlem sagde imidlertid, at, naar man havde opspisit Universitetets Midler, henviites man til Statskassen, Her bagved ligger den Anskuelse, at Universitetet er en juridisk Person lige over for Staten. Men naar vi have tilladt os at anvende Universitetets Midler til dette Institut, saa kan dette, selv om man betragter Universitetet som en juridisk Person, ikke give det ærede Medlem Anledning til Klage; thi er Universitetet en juridisk Person, saa faar det ogsaa et Aktiv, for de Midler, der bruges, et Aktiv, som har stor Betydning for dets Virksomhed, saa at det altsaa maa være en stor Trøst, at man ikke har brugt Midlerne til Andet end til det, som henhører til Universitetets Virksomhed, og jeg skulde mene, at den botaniske Have var et overordentlig vigtigt Led i de Indretninger, hvorved vort videnskabelige Liv fremmes. Der var altsaa ikke Grund til Klage for det ærede Medlem, selv om han betragter Universitetet paa denne Maade; men det er en grundseilagtig Betragtning at gjøre dette, thi Forholdet er efter min Mening ikke anderledes, end at man har ladet den Del af Domainerne, hvoraf Universitetet har sine Indtægter, paa gammeldags Vis forvaltes af Kultusministeren i Stedet for af Finantsministeren. Grunden til, at Magthaverne her i Landet have gjort alt Muligt for at stille Universitetet, Sorex Akademi og lignende Stiftelser med en vis Fasthed ligeoverfor Staten er den, at de ingen Lillid have til den bevilligende Myndighed: Folkethinget, der er valgt efter den al-